

Agro-Nieuwsbrief

Uitgave: juni 2018

In deze nieuwsbrief:

Bedrijfsvoering

- Verplichte bijdrage akkerbouwonderzoek
- Wat dekt de verzekering?
- Wijziging pachtnormen

Fiscaal

- Kosten vervangende drainage: onderhoudskosten of investering?

GLB-beleid

- Beoordeling niet-landbouwactiviteiten op percelen

Juridisch

- Fosfaatdifferentiatie terecht geweigerd

Mestwetgeving

- Fosfaatrechten en zelfzuivelaars
- Fosfaatrechten: opfokken en uitscharen
- Sleepvoetverbod vanaf 2019
- Vleesvee vrijgesteld van fosfaatrechten
- Derogatie met twee jaar verlengd

Milieu

- Lager rendement combiluchtwassers
- Komend najaar oordeel over PAS

Sociale zekerheid

- Compensatie zwangere zelfstandigen

Belangrijke data

Verplichte bijdrage akkerbouwonderzoek

Iedere landbouwer die aardappelen, granen (tarwe, gerst, haver en rogge) en suikerbieten teelt, is verplicht bij te dragen aan het onderzoeksprogramma voor collectief akkerbouwonderzoek. De akkerbouwers financieren dit gezamenlijk en het onderzoek gaat over gewasoverschrijdende thema's, zoals gezonde bodem en bemesting, bodem- en plantweerbaarheid, klimaat en plantgezondheid.

Om de verschuldigde onderzoeksbijdrage te kunnen bepalen, is iedere teler van aardappelen, granen en suikerbieten verplicht zich te registreren bij Brancheorganisatie Akkerbouw (BO Akkerbouw). De Minister van Economische Zaken heeft daartoe een registratierегeling verbindend verklaard.

In de Gecombineerde opgave kon men RVO.nl machtigen gegevens te verstrekken aan BO Akkerbouw, op basis waarvan de verplichte onderzoeksbijdrage wordt vastgesteld. Als dit niet is gedaan, moet men zich zelf laten registreren bij BO Akkerbouw en de areaalgegevens verstrekken door het inzenden van een volledig en ondertekend 'Formulier verplichte registratie en gegevensverstrekking'. Dit formulier is te vinden op de website www.bo-akkerbouw.nl.

De tarieven voor 2018 moeten nog worden vastgesteld, maar zijn niet hoger dan:

- consumptie- en pootaardappelen: € 13,20 / ha
- zetmeelaardappelen: € 8,80 / ha
- granen: € 4,40 / ha
- suikerbieten: € 8,80 / ha

Fosfaatrechten en zelfzuivelaars

Een melkveehouder die meer dan 50% van de geproduceerde melk op het eigen bedrijf verwerkt, moet voor de mestwetgeving rekenen met een jaarlijkse melkproductie van 7.500 kilogram per koe en een ureumgehalte van 26 mg/100 gram. Deze melkproductie geldt ook voor het stelsel van fosfaatrechten.

Herbeschikking toekenning fosfaatrechten

Veel bedrijven die meer dan 50% van de geproduceerde hoeveelheid melk zelf verwerken, hebben echter fosfaatrechten verkregen op basis van de werkelijke melkproductie per koe. Zij ontvangen daarom een herbeschikking voor de toekenning van fosfaatrechten. Zowel bij de toekenning als de benutting van fosfaatrechten, zullen deze bedrijven moeten uitgaan van een fosfaatproductie van 39,1 kg fosfaat per koe (behorend bij een melkproductie van 7.500 kg per koe). De daadwerkelijke hoogte van de melkproductie per koe is voor deze bedrijven dus niet meer van belang.

Onduidelijkheid bij meer of minder zelf verzuivelen

Op dit moment is het nog niet duidelijk hoe RVO.nl met de volgende gevallen omgaat:

1. Een zelfzuivelaar gaat minder dan 50% van de geproduceerde hoeveelheid melk zelf op het eigen bedrijf verwerken, terwijl dit in 2015 meer dan 50% was.
2. Een zelfzuivelaar stopt geheel met het zelf verwerken van melk.
3. Een melkveehouder gaat meer dan 50% van de geproduceerde melk zelf verwerken, terwijl dat in 2015 minder dan 50% was.

Bezwaar maken

Tegen de herbeschikking kan bezwaar gemaakt worden. Dat moet in ieder geval overwogen worden in de hiervoor genoemde situaties.

Fosfaatrechten: opfokken en uitscharen

Er zijn inmiddels meerdere rechterlijke uitspraken geweest over voor wie de fosfaatrechten zijn bij gevallen van uitscharing of opfok van jongvee bij derden.

Zaak 1: uitscharen jongvee

In deze zaak schaarde een melkveehouder in 2015, 2016 en 2017 steeds tussen half mei en half oktober (vijf maanden) jongvee uit aan een andere veehouder (inschaarder). In 2015 ging het om 38 pinken. De uitschaarder vorderde voor de rechtbank dat de inschaarder uiterlijk 28 maart 2018 moest meewerken aan de overdracht van de fosfaatrechten met betrekking tot de 38 pinken middels het formulier 'In- en uitscharen'.

De rechter overwoog dat vaststond dat de pinken jaarlijks zeven maanden bij de uitschaarder op stal stonden. In beginsel moesten de fosfaatrechten in dezelfde verhouding als de perioden van houderschap tussen partijen verdeeld worden. De inschaarder moest daarom meewerken aan de overdracht van 7/12 deel van de 38 pinken via het hiervoor genoemde formulier.

Zaak 2: uitscharen jongvee

Een melkveehouder schaarde 25 pinken uit tussen mei en oktober 2015. Eind 2017 beëindigde hij zijn bedrijf in Nederland in verband met een voorgenomen emigratie naar Canada. Voor de rechtbank vorderde hij dat de inschaarder de fosfaatrechten met betrekking tot de 25 uitgeschaarde runderen aan hem zou overdragen.

De voorzieningenrechter wees de vordering van de melkveehouder af. De inschaarder had onbetwist gesteld dat hij door de inscharing van de pinken van de melkveehouder geen ander vee had kunnen laten weiden. Met het afstaan van de fosfaatrechten zou hij benadeeld worden. Tevens had de inschaarder voldoende aannemelijk gemaakt dat hij weer zou gaan melken.

Volgens de voorzieningenrechter was verder van belang dat het de melkveehouder slechts te doen was om de waarde van de rechten en niet om de rechten als zodanig. Door de gang van zaken werd hij niet belemmerd in zijn bedrijfsvoering in Nederland en de regeling is er niet voor bedoeld om agrariërs anderszins een geldelijk voordeel te verschaffen.

Zaak 3: opfok jongvee door derden

Een melkveehouder sloot in maart 2015 een overeenkomst af voor het opfokken van jongvee met een jongvee-opfokker. De dieren bleven eigendom van de melkveehouder, maar werden wel via het I&R-systeem op naam geschreven van de opfokker. Begin 2017 zegde de melkveehouder de overeenkomst op en haalde hij de dieren weer op. De melkveehouder vroeg de opfokker mee te werken aan het indienen van het formulier 'In- en uitscharen' ten einde het aan hem toegekende aantal fosfaatrechten te laten verhogen met de rechten voor de bij de opfokker gestalde

dieren per 2 juli 2015. De opfokker weigerde dit.

De voorzieningenrechter van de rechtbank oordeelde dat de opfokker niet hoefde mee te werken aan de overdracht van de rechten. Het gedurende circa twee jaar opfokken van jongvee lijkt verder te gaan dan alleen het in- en uitscharen van jongvee. Opfokkers hebben ook behoefte aan en recht op fosfaatrechten. Zonder rechten kan het opfokbedrijf niet bestaan. De melkveehouder was na afloop van de overeenkomst zijn jongvee niet zelf gaan opfokken, hij had daarvoor een ander gevonden. Hij had daarom de rechten van de opfokker niet nodig om zijn bedrijf en de omvang daarvan zoals die was op 2 juli 2015 te borgen. Hij wou zijn bedrijf met melkkoeien uitbreiden, maar dat verhoudt zich niet met de doelstelling van de wetgever.

Fosfaatrechten bij pacht

Voorlopig is het nog niet duidelijkheid voor wie de fosfaatrechten zijn bij pacht. Daarvoor zal een proefprocedure gevoerd worden. Een uitspraak door het gerechtshof is pas eind van dit jaar te verwachten, waarna nog cassatie ingesteld kan worden bij de Hoge Raad.

Wat dekt de verzekering?

Extreme weersomstandigheden lijken steeds vaker voor te komen en kunnen veel schade toebrengen. Een voorbeeld hiervan is de enorme schade die op 23 juni 2016 ontstond aan onder meer gebouwen en kassen door storm en zware buien met hagel in het zuidoosten van ons land.

Veel verzekeraars weigerden deze schade te vergoeden, omdat deze volgens hen een gevolg was van hagel en niet van directe schade door de storm. Daarover zijn inmiddels verschillende rechtszaken gevoerd met wisselende resultaten.

Volgens de rechter staat het een verzekeraar vrij om in de polisvoorwaarden de grenzen te omschrijven waarbinnen zij bereid is dekking te verlenen.

Sommige verzekeraars hebben expliciet in de voorwaarden opgenomen dat onder schade door storm niet wordt verstaan 'schade die tijdens de storm door de inslag van hagel is ontstaan'. Deze verzekeraars hoefden daarom de schade niet te vergoeden. Andere verzekeraars hadden dit niet in de voorwaarden opgenomen en moesten daarom wel uitkeren.

Het is raadzaam in de polis na te gaan waartegen men daadwerkelijk verzekerd is.

Lager rendement combiluchtwassers

Bij uitbreiding of nieuwvestiging van een veehouderij is er een maximale geurbelasting die het bedrijf mag veroorzaken op een voor geur gevoelig object (meestal een nabijgelegen woning). Het toetsingskader staat in de Wet geurhinder en veehouderij en in het Activiteitenbesluit Milieubeheer. De geurbelasting is afhankelijk van het toegepaste stalsysteem en de eventueel aanwezige emissiereducerende technieken. Voor geur is een luchtwasser de belangrijkste techniek.

Prestaties combiluchtwasser vallen tegen

Met combiluchtwassers worden de emissies van zowel geur, ammoniak als fijnstof sterk verminderd. Uit onderzoek blijkt dat de prestaties van deze luchtwassers aanzienlijk lager zijn dan waar in de regelgeving van wordt uitgegaan. De gemiddelde geurverwijdering was 40%, terwijl de verwachte gemiddelde reductie 81% bedroeg. Voor ammoniakverwijdering was de gemiddeld gemeten reductie 59%, ten opzichte van een verwachte reductie van 85%. De prestaties blijken vergelijkbaar te zijn met enkelvoudige luchtwassers.

Aanpassing geurreductiepercentages

Op basis van de onderzoeksresultaten heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat besloten de geurreductiepercentages van combiluchtwassers in de wetgeving aan te passen. Deze percentages zullen zoveel mogelijk gelijkgesteld worden aan die van enkelvoudige luchtwassers.

Gevolgen

Voor bestaande bedrijven met een combiluchtwasser waar geen veranderingen plaatsvinden en bedrijven die vervangingsinvesteringen willen doen waarbij de geurbelasting en het aantal dieren per soort niet toeneemt, verandert er niets.

Voor nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven heeft de aanpassing tot gevolg dat met lagere geurreductiepercentages moet worden gerekend. Dit geldt zowel voor activiteiten waarvoor een vergunning nodig is als waarvoor alleen een melding volstaat.

De aanpassing van de geurreductiepercentages voor combiluchtwassers zal voor bedrijven waar deze luchtwassers zijn toegepast geen gevolgen hebben voor het huidige vergunde of toegestane aantal dieren, maar zal wel de mogelijkheden voor uitbreiding inperken. Deze bedrijven zullen echter niet geheel 'op slot' komen te zitten. Veehouders kunnen, ook met de nieuwe reductiepercentages, op hun bestaande locaties uitbreiden en zich op nieuwe locaties vestigen zolang zij de geurnorm voor belasting van omliggende woningen niet overschrijden.

Compensatie zwangere zelfstandigen

Zelfstandigen die tussen 7 mei 2005 en 4 juni 2008 zijn bevallen, hebben mogelijk recht op een compensatie van € 5.600 bruto. Deze compensatie kan tot en met 30 september 2018 aangevraagd worden bij het UVW.

Vrouwelijke zelfstandigen die voor 7 mei 2005 beviel, konden een beroep doen op een WAZ-uitkering. Op 4 juni 2008 trad de Wet zwangerschaps- en bevalingsuitkering zelfstandigen (Wet ZEZ) in werking. In de tussenliggende periode was er geen uitkeringsmogelijkheid, wat volgens de Centrale Raad van Beroep in strijd was met het VN-Vrouwenverdrag. Daarom is alsnog een compensatieregeling opgesteld.

Het aanmeldingsformulier is te downloaden op uwv.nl. Op deze website is ook informatie te vinden over de voorwaarden van de compensatieregeling, de behandeling van de aanvraag en de betaling. Men krijgt geen bericht van het UWV dat er compensatie kan worden aangevraagd. Vrouwelijke zelfstandigen die in aanmerking denken te komen voor de regeling, zullen daarom zelf actie moeten ondernemen.

De uitbetaling zal in het eerste kwartaal van 2019 plaatsvinden. Dit is besloten omdat een aanvrager dan op tijd de extra inkomsten kan doorgeven aan de Belastingdienst. Het bedrag van de compensatie telt namelijk mee als inkomen.

Sleepvoetverbod vanaf 2019

De minister van LNV heeft medegedeeld dat het gebruik van een sleepvoetbemester op grasland gelegen op klei- en veengronden, vanaf 1 januari 2019 is verboden. Dat verbod was in 2014 al aangekondigd, maar nog niet van kracht omdat er geen alternatieven waren.

Volgens de minister zijn er inmiddels meerdere alternatieven ontwikkeld die eenzelfde reductie van de ammoniakemissie geven als de toegestane methode om drijfmest in de grond te brengen.

De controlebaarheid van de alternatieven is nog onvoldoende geborgd, omdat de emissiearme toepassing van enkele alternatieven niet op het oog kunnen worden beoordeeld. Het moet in de komende maanden duidelijk worden hoe de sector de juiste toepassing van deze alternatieven wil gaan borgen, zodat alle methoden te controleren en dus te handhaven zijn. Daarom is besloten tot invoering op 1 januari 2019. Dit zal ook plaatsvinden als nog niet alle alternatieven te controleren zijn. In dat geval zullen alleen de controleerbare methoden worden ingevoerd.

Wijziging pachtnormen

Het Wageningen Economic Research (WEER) heeft de hoogst toelaatbare pachtprizen berekend, welke op 1 juli 2018 van kracht worden.

Los bouw- en grasland

De pachtnormen voor los bouw- en grasland zijn gebaseerd op de bedrijfsresultaten van grote en middelgrote akkerbouw- en melkveebedrijven, in de periode 2012 tot en met 2016. Ten opzichte van het vorige jaar dalen de pachtnormen in alle pacht prijsgebieden, met uitzondering van de IJsselmeerpolders (zie tabel 1).

Tabel 1: Nieuwe regionorm, oude regionorm en veranderpercentage voor los bouw- en grasland.

Pachtprijsgebied	Norm 2018 (€ / ha)	Norm 2017 (€ / ha)	Veranderpercentage
Bouwhoek en Hogeland	653	677	-4
Veenkoloniën en Oldambt	640	743	-14
Noordelijk weidegebied	586	796	-26
Oostelijk veehouderijgebied	608	755	-19
Centraal veehouderijgebied	467	633	-26
IJsselmeerpolders	1.125	1.049	7
Westelijk Holland	548	653	-16
Waterland en Droogmakerijen	296	414	-29
Hollands/Utrechts weidegebied	706	932	-24
Rivierengebied	631	861	-27
Zuidwestelijk akkerbouwgebied	505	513	-2
Zuidwest-Brabant	740	781	-5
Zuidelijk veehouderijgebied	550	838	-34
Zuid-Limburg	718	878	-18

De daling in de pacht prijsgebieden met overwegend melkveehouderij is te verklaren doordat de bedrijfsresultaten in de melkveehouderij in 2016 veel lager waren dan in 2011 (het jaar dat in de berekening is weggevallen). De resultaten van de akkerbouwbedrijven weken in 2016 niet sterk af van die in 2011. Dit verklaart de uitzonderingspositie van de IJsselmeerpolders waar voornamelijk akkerbouw plaatsvindt.

Los tuinland

In tabel 2 staan de pachtnormen voor de twee pacht prijsgebieden voor los tuinland vermeld. In zowel het gebied 'Westelijk Holland' als het gebied 'Rest van Nederland' is het (zeer) lage inkomensjaar 2011 ingewisseld voor 2016 met een gemiddeld inkomen. Hierdoor stijgen in beide gebieden de pachtnormen. De samenstelling van de tuinbouwsector in beide gebieden verschilt sterk en daardoor ook de pachtnormen. In 'Westelijk Holland' is het merendeel bloembollenbedrijf, terwijl er in 'Rest van Nederland' voornamelijk boomkwekerijen zijn.

Tabel 2: Nieuwe regionorm, oude regionorm en veranderpercentage voor los tuinland.

Pachtprijsgebied	Norm 2018 (€ / ha)	Norm 2017 (€ / ha)	Veranderpercentage
Westelijk Holland *)	3.108	2.714	15
Rest van Nederland	2.071	1.695	22

*) excl. boomkwekerij in het landbouwgebied Boskoop en Rijnveld

Agrarische bedrijfsgebouwen

De hoogst toelaatbare pachtprizen voor agrarische bedrijfsgebouwen en de pacht prijs voor bestaande overeenkomsten worden verhoogd met 1,46%, gelijk aan de gemiddelde bouwkostenindex over de periode 2013-2017.

Tabel 3: Hoogst toelaatbare pacht prijs in euro's per hectare voor bedrijfsgebouwen in 2018, afhankelijk van doelmatigheid gebouwen.

Aard bedrijf	Akkerbouw	Melkvee	Overig
<i>Doelmatigheid</i>			
Nieuw	482	1.239	745
Zeer goed	379	974	587
Goed	289	744	448
Redelijk	213	547	329
Matig	149	380	229
Slecht	86	218	131

Agrarische woningen

De maximale pachtverhoging voor agrarische woningen met pachtovereenkomsten van voor 1 september 2007 bedraagt 3,9% (inflatie van 1,4 % plus 2,5%). Dat is gelijk aan het basishuurverhogingspercentage volgens het huurprijzenbeleid woonruimte. De hoogst toelaatbare pacht prijs van overeenkomsten voor agrarische woningen die op of na 1 september 2007 zijn aangegaan, wordt bepaald aan de hand van het puntenstelsel uit het woningwaarderingstelsel (WWS). De tabel van het puntenstelsel stijgt overeenkomstig de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte met 1,4% (inflatiepercentage over 2017).

Aanpassing pachtprizen

De regionormen en veranderpercentages zijn van toepassing op reguliere pacht, geliberaliseerde pacht langer dan zes jaar en andere pachtvormen waarvoor pacht prijsbescherming geldt. De verpachter kan de nieuwe pacht prijs met ingang van het eerstvolgende pachtjaar na 1 juli in rekening brengen.

Vleesvee vrijgesteld van fosfaat-rechten

Vrouwelijk jongvee van vleesvee valt volgens de huidige definitie in de Meststoffenwet in principe ook onder het stelsel van fosfaatrechten. Hierover bestond nog veel onduidelijkheid.

Eind maart heeft de Minister van LNV in een kamerbrief meer duidelijkheid gegeven over de definitie van jongvee en een vrijstellingsregeling voor zoogkoeienhouders voorgesteld. Er wordt gestreefd naar invoering op 1 juli 2018, mits de Europese Commissie instemt met de definitie en de vrijstellingsregeling.

Definitie jongvee

Als de Europese Commissie instemt, heeft men alleen fosfaatrechten nodig als het jongvee bedoeld is om een kalf te krijgen. Voor jongvee dat nooit zal afkalven en dus alleen wordt gehouden voor de productie van vlees, zijn geen rechten nodig.

Vrijstellingsregeling

De vrijstellingsregeling voor zoogkoeienhouders komt er in grote lijnen op neer dat ondernemers afstand moeten doen van de ontvangen fosfaatrechten, als zij gebruik willen maken van deze regeling. Dit geldt ook voor rechten die al overgedragen zijn. Daarnaast moeten zij ervoor zorgen dat van het bedrijf afgevoerde runderen niet worden aangewend voor de productie van melk in Nederland. Tot slot mogen deze ondernemers op hun bedrijf geen melkvee houden of jongvee opfokken voor de melkveehouderij. Nadeel van deelname aan de vrijstellingsregeling is dat er geen rechten kunnen worden verkocht, wanneer men stopt met het houden van vee.

Herbeoordeling toegekende rechten

Wanneer men fosfaatrechten heeft gekregen voor jongvee dat alleen wordt gehouden voor vleesproductie en niet voor het krijgen van een kalf, moet rekening worden gehouden met een nieuwe beoordeling voor het toekennen van de rechten.

Let op: Wanneer men gebruik wil maken van de vrijstellingsregeling, is het verstandig om eventueel reeds toegekende rechten niet te verhandelen. Er moet immers afstand worden gedaan van deze rechten.

Derogatie met twee jaar verlengd

Nederland heeft toestemming gekregen voor derogatie in 2018 en 2019. De voorwaarden komen in grote lijnen overeen met de voorwaarden uit de derogatiebeschikking die geldig was tot en met 2017. De gebruiksnorm dierlijke mest voor bedrijven met minimaal 80% grasland blijft ongewijzigd: 230 of 250 kilogram per hectare per jaar. Net als in voorgaande jaren mag alleen grasdiermest gebruikt worden.

Aanmelding en vergunning

Men kan zich tot en met 4 juli 2018 aanmelden voor deelname aan derogatie in 2018. Na de aanvraag besluit RVO.nl of men een derogatievergunning krijgt. Vanaf 2019 moet hiervoor een beperkte vergoeding worden betaald.

Bemestingsplan, grondmonsters en opgave aanvullende gegevens

Uiterlijk 4 juli 2018 moet een bemestingsplan opgesteld worden. De grondmonsters mogen normaal gesproken op 1 februari 2018 niet ouder zijn dan vier jaar. Bij wijze van uitzondering mogen ze in 2018 niet ouder zijn dan vijf jaar. Wanneer dat nog niet gebeurd is, moet ook uiterlijk 4 juli 2018 de opgave aanvullende gegevens 2017 ingediend worden.

Nieuwe voorwaarden scheuren grasland

Er zijn enkele voorwaarden voor het scheuren van grasland op zand- en lössgrond opgenomen:

- In 2018 en 2019 mag grasland tot en met 31 augustus gescheurd worden voor graslandvernieuwing. Dit was 31 mei. Bij het scheuren van grasland na 31 mei, vervalt de stikstofbemonsteringsplicht en wordt de stikstofgebruiksnorm verlaagd met 50 kg stikstof per hectare. Men moet zich hiervoor wel aanmelden bij RVO.nl.
- Wanneer in 2019 grasland wordt gescheurd voor maïs, vervalt de stikstofbemonsteringsplicht eveneens. Er geldt in dat geval een korting van 65 kg stikstof per hectare. Deze voorwaarde geldt nog niet in 2018.

Extra sanctie bij overtredingen

Wanneer men de derogatievoorwaarden overtreedt, kan er naast de reguliere boetes vanaf 2018 ook uitsluiting voor derogatie in het volgende kalenderjaar worden opgelegd.

Voorwaarden nog onder voorbehoud

Bovengenoemde voorwaarden zijn nog onder voorbehoud van de publicatie in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet en de Staatscourant.

Beoordeling niet-landbouwactiviteiten op percelen

Landbouwpercelen worden soms gebruikt voor niet-landbouwactiviteiten en evenementen, bijvoorbeeld de aanleg van leidingen, het houden van een paardenconcours of de tijdelijke opslag van bagger, zand of bouwmaterialen. Dit kan gevolgen hebben voor de uitoefening van de landbouwactiviteiten en daarmee voor de subsidiabiliteit van deze gronden.

In de nationale wetgeving is bepaald dat geen sprake is van noemenswaardige hinder voor de uitoefening van de landbouwactiviteiten, wanneer de duur van de niet-landbouwactiviteiten op het perceel maximaal 90 dagen in het jaar van aanvraag is.

Anders dan RVO.nl stelde, betekent dit volgens de rechter niet dat als de niet-landbouwactiviteiten langer dan 90 dagen duren, er zonder meer sprake is van noemenswaardige hinder en daarmee de grond niet subsidiabel is. Dit moet per geval beoordeeld worden.

Fosfaatdifferentiatie terecht geweigerd

De rechter heeft onlangs wederom geoordeeld dat er geen gebruik van de fosfaatdifferentiatie mag worden gemaakt, wanneer de fosfaattoestand van de percelen niet wordt vermeld in de Gecombineerde opgave.

De NVWA voerde bij de desbetreffende landbouwer een controle uit op de naleving van de Meststoffenwet in 2013. De bevindingen legde zij vast in een afdoeningsrapport, waarin ook de Pw- en PAL-getallen werden genoemd van alle percelen.

Ondanks de beschikbaarheid van de grondmonsters had de landbouwer echter de fosfaattoestand niet opgegeven in de Gecombineerde opgave. RVO.nl had daarom volgens de rechtbank terecht geen rekening gehouden met fosfaatdifferentiatie, waardoor met de laagste fosfaatgebruiksnorm gerekend moest worden. Daardoor werd de fosfaatgebruiksnorm overschreden en was de opgelegde boete terecht. Het was wrang dat met toepassing van fosfaatdifferentiatie de fosfaatgebruiksnorm in het geheel niet overschreden zou zijn.

Gelukkig kwam derogatie niet te vervallen vanwege de geconstateerde overschrijding van de fosfaatgebruiksnorm. Voor de beoordeling hiervan mocht wel rekening gehouden worden met een hogere gebruiksnorm voor percelen met een lage of neutrale fosfaattoestand.

Komend najaar oordeel over PAS

Het Hof van Justitie van de Europese Unie zal naar verwachting dit najaar uitspraak doen over de vraag of het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in overeenstemming is met de Europese Habitatrichtlijn. Op 12 juli zal het Hof een advies ontvangen van de Advocaat-Generaal, dat niet bindend maar wel richtinggevend is.

De Raad van State heeft vorig jaar onder meer aan het Hof gevraagd of bepaalde elementen, zoals PAS-herstelmaatregelen, terecht in de passende beoordeling van het PAS zijn betrokken. Ook wil men weten of de vrijstelling van de vergunningplicht voor activiteiten onder de grenswaarde en/of drempelwaarde in stand kan blijven. Tenslotte is een oordeel gevraagd over de vrijstelling van de vergunningplicht voor beweiden en bemesten.

Op dit moment heeft de Raad van State ongeveer 200 zaken in behandeling waarin bezwaarmakers aanvoeren dat het PAS juridisch niet deugt. Dit betreft met name natuurvergunningen en omgevingsvergunningen voor veehouderijen. Deze zaken worden aangehouden in afwachting van het oordeel van het Hof. Na dit oordeel zal de Raad van State uitspraak doen in alle zaken.

Kosten vervangende drainage: onderhoudskosten of investering?

Een landbouwer liet in 2014 op een aantal percelen nieuwe drainage aanleggen vergelijkbaar met het drainagesysteem dat in de desbetreffende percelen aanwezig was, maar niet meer goed functioneerde. In geschil met de Belastingdienst was of de kosten van de nieuwe drainage aftrekbaar waren als onderhoudskosten (standpunt landbouwer) of dat deze kosten geactiveerd dienden te worden (standpunt Belastingdienst).

De landbouwer was in 2003 toetreden tot een maatschap met zijn ouders. De drainage was op dat moment al aanwezig, maar functioneerde niet meer goed. In 2010 nam de landbouwer het bedrijf geheel over en zette deze voort als eenmanszaak.

De rechtbank oordeelde dat de drainage op het moment dat de landbouwer toetrad tot de maatschap reeds was afgeschreven en niet meer adequaat functioneerde. Daarom was er naar het oordeel van de rechtbank sprake van kosten die geactiveerd dienden te worden. Dit betekende verder dat de landbouwer voor de nieuwe drainage recht had op investeringsaftrek.

Belangrijke data

30 september 2018

Uiterste datum aanvragen compensatie zwangere zelfstandigen

Met onze Agro-Nieuwsbrief willen wij u op de hoogte houden van de ontwikkelingen die mogelijk uw bedrijf raken. Wij hebben aan de samenstelling de grootst mogelijke zorg besteed. Wij aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor niet (meer) juiste informatie. Wilt u op basis van deze informatie actie ondernemen, dan is nader advies noodzakelijk. Voor een dergelijk advies kunt u een afspraak met ons maken. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere wijze, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.